

Yenjele yon senre yofɔ

AMOSI

wi sewe we

Sewe wi nawa senre

Amosi wi tunngo ko la ma mbaa Yenjele li yon senre yuun. Een fo naa Yenjele laa kaa wi yeri ma yo wi sali senre ti yari, wila yiri wa wi ca, wa Zhuda tara, ma kari ma saa Yenjele senre ti yo wa Izirayeli tara ti yonloparawa kameŋge kee wunluwo pi ni. Ki wagati wi ni, tara woolo pe tawa pila pye na jiti na kee yege, naa sherege konɔ kapyere ti ni, konaa a pe cen yeyinŋe na pow. Een fo ki wagati wila pye fun wagati wa, ŋa ni paa pye na kambasinnde, naa kopiire konaa dufile wi piin. Penjagboro fenne paa pye na fyonwo fenne pe jolo konaa ma pe fanga ki kan pe na. Tiwiyaara nda paa pye na tinwi ti ni wa janla na, ti sila pye ma yala. Saraga wofenne pe nawa pi sila pye ma filige. Konaa ki ni fuun, ki leele mbele pe ni fuun paa pye ma taga pe yee na, fo yere ma cen na «Yawe Yenjele li pilige» ki singi nayinme ni. Kona, a Amosi wi si ka yo pe kan, a ki yiri ki ye pe wogo ki ni. Wila yo fo:

Jolgo yen ye wogo, yoro mbele yaa Yawe Yenjele li pilige ki singi ki pan we.

Yingi yaa singi Yawe Yenjele li pilige ki pan ki kan ye yeri?

Ki pilige ki yaa ka pye diwi pilige.

Yanwa se ka yiri ki pilige ki ni...

Ee, ki yaa ka pye diwi wolo pilige.

Yanwa se ka yiri (Amo 5.18,20).

Amosi wi yen na leele pe yinri ma yo pe pe kapyere ti kanŋa pew. Sanni pe sa cen paa sherege musaga piin konaa mbaa saara woo legere, pe daga mbaa ŋa ki sin ko piin. Wila yo fo:

Ye kaselege ki yaga ki yiri paa yege ŋga na pulugo tonmo ma kaa na janri na yinrigi we.

Kasinŋge kila yinrigi paa lafogo yen, ŋga ki se waga (5.24).

Sewe wi yen ma koonlo yege ŋga na

Yenjele li yaa jolgo wa Izirayeli woolo poro naa pe cenyeenle pe na 1.1--3.2

Izirayeli tara naa Samari ca ki ni, ti yaa ka tongo 3.3--6.4

Amosi wila yariyanra kanjurugo yan 7.1--9.10

Iḡa kila kɔn ma teḡe Izirayeli woolo pe wogo na, ki yaa ka kanḡa
9.11-15

Senre ti lesaga:

Yenḡele yɔn senre yofɔ wi kala

1 ¹ Amɔsi ḡa wila pye Tekowa
ca yaayoro korofenne wo
wa, wo senyoro ri nda yeen.
Ki kagala ḡgele kàa naga wi
na Izirayeli* tara wunluwɔ po
kanḡɔɔ, Zhuda tara wunlunaḡa
Oziyasi wo naa Zhouasi pinambyɔ
Yerobowamu ḡa wila pye Izirayeli
tara wunlunaḡa pe sanga wi ni.
Kila yeḡe shyen lo tin sannu tara ti
sa yeḡe†.

² Amɔsi wila yo fɔ:
«Yawe Yenḡele li yen na gbanla
wa Siyɔn*† ca.

Li magala li yen na yinriḡi
ḡḡbanga wa Zheruzalemu
ca.

Yaayoro kɔnrifenne pe yaayoro
kasara ti yen na waga.

Karimeli yanwiga go na yan ki
yen na kuun.»

«Damasi ca fenne pè kapeḡe
taanri pye,

fɔ yeḡe tijere†;

ki kala na, miḡi kɔn maga teḡe fɔ
mi se pe yaga mbajɔɔwɔ;
katugu pè Galaadi tara woolo
pe tɔḡḡ paa yeḡe ḡa na
pe ma kaa lugu yarilire
pire na mari sun tugurɔn
yarilire sunkanḡaga ni†.

⁴ Mi yaa kasɔn le wunlunaḡa
Hazayeli wi go ki ni
mbeḡe sogo.

Kona, ki kasɔn ki yaa wunlunaḡa
Beni Hadadi wi wunluwɔ
yinre ti sogo.

⁵ Mi yaa Damasi ca mbogo
yeyɔḡḡ kɔɔɔ ḡbaseere ti
kaari.

Iḡa wi yen ma cen wunluwɔ pi
na wa Aven ḡbunlundḡeḡe

YENḡELE LI KITI KɔNGɔ KI YɔNGɔ

1.3--2.16

**Yenḡele yɔn senre nda tìla yo
Damasi ca ki wogo na**

³ Pa Yawe Yenḡele li yo yeen fɔ:

†1.1: 2 Wunlu 14.23-29; 15.1-7; 2 Kuro 26.1-23.

†1.2: Siyɔn ca ko nungba ko pe yinri Zheruzalemu ca ye; Zhoue 3.16.

†1.3: Iḡa ki yo fɔ: *Pè kapeḡe taanri pye, fɔ yeḡe tijere*, ko kɔɔ wo yen pè kapere
pye fɔ mari tagala ti yee na.

†1.3: Eza 17.1-3; 49.23-27; Zaka 9.1.

laga ki ni[†], mi yaa wi
 tɔngɔ mboo wɔ wa,
 konaa wunluwɔ kanɔgala li yen
 ŋa kɛɛ wa Beti Eden[†] laga
 ki ni wi ni.
 Siri tara fenne pe yaa kari pe ni
 kulowo wa Kiri tara.»
 Yawe Yenɔɔle lo li yo ma.

**Yenɔɔle yɔn senre nda tila yo
 Gaza ca ki wogo na**

⁶ Pa Yawe Yenɔɔle li yo yeen fo:
 «Gaza[†] ca fenne pɛ kapege taanri
 pye,
 fo yere tijere;
 ki kala na, miɔi kɔn maga tɛge, fo
 mi se pe yaga mbajɔlɔwɔ;
 katugu pɛ leɛgere yigi kasopiile
 ma saa pe le Edɔmu cenle
 woolo pe kɛɛ.
⁷ Mi yaa kasɔn le Gaza ca mboro
 ti ni mberi sogo.
 Kona, ki kasɔn ki yaa ka ki
 wunluwɔ yinre ti sogo.
⁸ Mi yaa Asidɔdi ca woolo pe
 tɔngɔ mbe pe kɔ,
 konaa wunluwɔ kanɔgala li yen
 ŋa kɛɛ wa Asikalɔn ca wi
 ni.
 Mi yaa yiri Ekirɔn ca woolo pe
 kɔrɔgɔ,
 poro Filisiti tara fenne mbele
 pɛ koro go na, mbe pe

tɔngɔ mbe pe kɔ.» We
 Fɔ*, Yawe Yenɔɔle lo li yo
 ma[†].

**Yenɔɔle yɔn senre nda tila yo
 Tiri ca ki wogo na**

⁹ Pa Yawe Yenɔɔle li yo yeen fo:
 «Tiri* ca woolo pɛ kapege taanri
 pye,
 fo yere tijere;
 ki kala na, miɔi kɔn maga tɛge, fo
 mi se pe yaga mbajɔlɔwɔ.
 Pɛ leɛgere yigi kasopiile ma pe
 le Edɔmu cenle woolo pe
 kɛɛ. Yɔn finliwe* mba
 pɛ le pe yee ni mbe pye
 nɔsepiile, pee jatere pye
 pi na.
¹⁰ Mi yaa kasɔn le Tiri ca mboro
 ti ni mberi sogo.
 Kona, ki kasɔn ki yaa ka ki
 wunluwɔ yinre ti sogo[†].»

**Yenɔɔle yɔn senre nda tila yo
 Edɔmu tara ti wogo na**

¹¹ Pa Yawe Yenɔɔle li yo yeen fo:
 «Edɔmu cenle woolo pɛ kapege
 taanri pye,
 fo yere tijere;
 ki kala na, miɔi kɔn maga tɛge, fo
 mi se pe yaga mbajɔlɔwɔ;
 katugu Edɔmu cenle woolo pɛ
 taga pe sefenne pe puɔgo

[†]1.5: Ŋga ki yo fo: *Ŋa wi yen ma cen wunluwɔ pi na wa Aven gbunlundege laga ki ni*, Yenɔɔle senre seweele pele ni, pɛge yɔnɔgɔ ma yo fo: Aven gbunlundege laga woolo.

[†]1.5: Ŋga ki yo fo: *Beti Eden* ki kɔrɔ wi mbe ya logo fun fo: Kandanlaga ca.

[†]1.6: Gaza ca kila pye Filisiti tara fenne poro wogo.

[†]1.6-8: Eza 14.29-31; Zhere 47.1-7; Eze 25.15-17; Sofo 2.4-7; Zaka 9.5-7.

[†]1.10: Eza 23.1-18; Eze 26.1--28.19; Zhoue 4.4-8; Zaka 9.1-4; Mati 11.21-22; Luki 10.13-14.

na, na pe lagajaa tokobi
ni,
pe sila pe yinriwe ta fyew.
Pe nanɓanwa pi yen na
jɔɔwɔ piin kɔnlɔ fu, pe
nanɓanwa gbɔɔ pi yen
na kee yege suyi.

¹² Mi yaa kasɔn le Tema ca ki ni
mbege sogo.

Kona, ki kasɔn ki yaa ka Bozira
ca wunluwɔ yinre ti
sogo[†].»

Yenɓele yɔn senre nda tɪla yo Amɔ cenle woolo pe wogo na

¹³ Pa Yawe Yenɓele li yo yeen fɔ:
«Amɔ cenle woolo pɛ kapege
taanri pye,

fɔ yere tijere;
ki kala, na miɓi kɔn maga tege, fɔ
mi se pe yaga mbajɔlɔwɔ;
katugu pɛ Galaadi tara jeele
mbele pe yen kugbɔrɔ ni
pe lara ti walagi
naga jaa mbe ka taga pe tara ti
gbeme pi na.

¹⁴ Mi yaa kasɔn le Araba ca
mbogo ki ni mbege sogo.

Kona, ki kasɔn ki yaa ka ki
wunluwɔ yinre ti sogo,
malaga gbɔnpilige ki na,
wa malaga gbeere ti sɔɔwɔ,
wa tifelingbɔɔ ki ni tisagbɔɔ ki
panmbilige.

¹⁵ Pe yaa ka pe wunlunaɓa
wi yigi mbe kari wi ni

kulowo, mbe pinle wo
naa wi legbɔɔlɔ pe ni.»
Yawe Yenɓele lo li yo
ma[†].

Yenɓele yɔn senre nda tɪla yo Mowabu cenle woolo pe wogo na

2¹ Pa Yawe Yenɓele li yo yeen fɔ:
«Mowabu cenle woolo pɛ

kapege taanri pye,
fɔ yere tijere;
ki kala na, miɓi kɔn maga tege, fɔ
mi se pe yaga mbajɔlɔwɔ;
katugu pɛ Edɔmu cenle woolo pe
wunlunaɓa wi kajerilere
ti sogo mari pye cɔnrɔ.

² Mi yaa kasɔn le Mowabu cenle
woolo pe tara ti ni mberi
sogo.

Kona, ki kasɔn ki yaa ka Keriyoɗi
ca wunluwɔ yinre ti sogo.
Pe yaa ka Mowabu cenle woolo
pe tɔngɔ wa tinme, naa
malaga gbeere konaa
mbanlaga tinme pi
sɔɔwɔ.

³ Mi yaa pe yege sinwɔ wo naa
teele pe ni pe tɔngɔ mbe
pe kɔ wa pe sɔɔwɔ.»
Yawe Yenɓele lo li yo
ma[†].

Yenɓele yɔn senre nda tɪla yo Zhuda cenle woolo pe wogo na

⁴ Pa Yawe Yenɓele li yo yeen fɔ:

[†]1.11-12: Eza 34.5-17; 63.1-6; Zhere 49.7-22; Eze 25.12-14; 35.1-15; Abi 1-14; Mala 1.2-5.

[†]1.13-15: Zhere 49.1-6; Eze 21.33-37; 25.1-7; Sofu 2.8-11.

[†]2.1-3: Eza 15.1-11; 25.10-12; Zhere 48.1-47; Eze 25.8-11; Sofu 2.8-11.

«Zhuda cenle woolo pè kapege
 taanri pye,
 fɔ yere tijere;
 ki kala na, mīgi kɔn maga tɛge, fɔ
 mi se pe yaga mbajɔlɔwɔ;
 katugu pè je Yawe Yenɲele li
 lasiri* senre ti na.
 Pee li kondɛgɛɲgele ke yigi mbaa
 tanri ke na.
 Yarisunndo nda ti woro yaraga
 ka, to nda pe teleye pàa
 taga ti na faa,
 to pè yaga tì pe fanla.
⁵ Mi yaa kasɔn le Zhuda cenle
 woolo pe cara ti ni mberi
 sogo.
 Kona, ki kasɔn ki yaa
 Zheruzalemu ca wunluwɔ
 yinre ti sogo.»

**Yenɲele yɔn senre nda tìla yo
 Izirayeli woolo pe wogo na**

⁶ Pa Yawe Yenɲele lì yo yeen fɔ:
 «Izirayeli woolo pè kapege taanri
 pye,
 fɔ yere tijere;
 ki kala na, mīgi kɔn maga tɛge, fɔ
 mi se pe yaga mbajɔlɔwɔ;
 katugu pè lesinɲe wi pere kulo
 penjara na,
 ma fyɔnwɔ fɔ wi suru kulo
 sawira na.
⁷ Pe maa fyɔnwɔ fenne pe tangala
 na pe yinre ti yaari wa
 taambugɔ ki ni.
 Paa yenle mbe tanga kan mbele
 pe fanɲga kì kologo pe
 yeri.

To wo naa wi pinambyɔ wi ni,
 pe ma ye jele nuɲgba wi
 kɔrɔgɔ mala mege ɲga ki
 yen kpoyi* ki tɛge fyɔngɔ*
 ni.

⁸ Yaripɔrɔ nda pè sho fyɔnwɔ
 fenne pe yeri ma tɛge
 pe fɔrɔ ti yɔnlɔ mberi
 sɔngɔrɔ pe na, to pe yen
 na sinlele ti na saraga
 wɔsaga* nuɲgba nuɲgba
 pyew ki tanla.

Wa pe yarisunndo gbɔgɔyinre ti
 ni, pè yigile wa mbele na,
 pe maa pe duven wi woo wa.

⁹ Ma si yala, mi wo na, m̀ Amɔri
 cenle woolo pe tɔngɔ ma
 pe wɔ wa pe yege,
 poro mbele pàa tɔnlɔndɔnlɔ ndɛɛ
 sɛdiri* tire ri, konaa ma
 pye fanɲga ni paa tigbɔgɔ
 yen.

M̀i pe tɔngɔ maga le wa go ki na
 fɔ ma saa gbɔn wa tɔrɔrɔ ti
 na†.

¹⁰ Ma si yala, m̀i ye yirige wa
 Ezhipiti tara,
 ma ye yege sin yele nafa shyen
 ni wa gbinri* wi ni, ma
 Amɔri cenle woolo pe tara
 ti kan ye yeri, ti pye ye
 woro.

¹¹ M̀i ye pinambiile pele wɔ, ma
 pe pye Yenɲele yɔn senre
 yofenne*;

†2.9: Dete 3.8-11.

ma ye lefɔnmbɔlɔ pele pye naziri
woolo[†].

Izirayeli woolo kii pye ma le?»

Yawe Yenjele lo li yo ma.

¹² «Eɛn fɔ yè duven kan naziri
woolo pe yeri, a pè wɔ
ma pe yɔn fɔlɔ* li jɔgɔ.

A yè yo fɔ Yenjele yɔn senre
yofenne paga kaa Yenjele
li yɔn senre yuun.

¹³ Ye wele, mi yaa ye tangala
mbe ye tɔngɔlɔ le tara,
paa yege nɔga na wotoro nɔ wɔ
yin yarilire pɔgɔlɔ ni wi
ma kaa yaraga tɔngɔlɔ
we.

¹⁴ Lere nɔ wɔ wege,
wi se ka ya mbe fe mbe lara.
Lere nɔ wi yen fannga ni,
wi fannga ki se ka ya kala yɔn.
Malingbɔɔn nɔ wi yen kotogo ni,
wi se ka ya mboo yeɛ shɔ.

¹⁵ Sandiga wɔnɔ jenne wi se ka
ya yere mbe sige.
Lere nɔ wɔ wege, wi se ka ya fe
mbe shɔ.

Shɔn fevɔ jenne wi se ka ya fe
mbe shɔ wi shɔn wi na.

¹⁶ Ko pilige ko ni, nɔ wi yen
kotogo ni malingbɔɔnɔ
pe ni,

wi yaa ka fe witiwaga ni.»

Yawe Yenjele lo li yo ma.

YERWE NAA SENJGBANRA

3--6

Yenjele li yaa kiti kɔn Izirayeli woolo pe na

3 ¹ Yoro Izirayeli* woolo wele,
yoro mbele Yawe Yenjele lɔa
ye yirige wa Ezhipiti tara, li yen na
senre nda yuun na waa ye na, na
waa ye sege lombɔngo ki na, yeri
logo.

² Yawe Yenjele li yo fɔ:

«Mɔ ye wɔ, yoro cɛ, tara na
cɛngele ke ni fuun ke
sɔgɔwɔ.

Ko ki ti mi yaa ye le jɔlɔgɔ ye
kambasinnde ti kala na.»

³ Leele shyen mbe ya mbaa tanri
ja,

na pee yɔn wa nunɔgba le?

⁴ Jara wi maa kuunru wa kɔlɔgɔ
ki ni,

na wii yaraga yigi le?

⁵ Mɛre mbe ya sannjele li yigi
tara,

na pee yaakara tɛge ti na li kan
le? Aguwa wi ma fugu,

na wii yaraga yigi le?

⁶ Pe ma mbanlaga win wa ca
nawa mbe leelee pe yeri

malaga wogo na,
na leelee pee fyɛ le?

Jɔlɔgɔ ma to ca ka na,
na Yawe Yenjele lo nandanwa
kala ma le?

[†]2.11: *Naziri woolo* poro yen leelee mbele pe ma pe yeɛ laga leelee sanmbala pe na, mbe yɔn fɔlɔ kɔn Yenjele yeri mbaa tunngo piin li kan; Nɔmbu 6.1-8.

⁷ Ki pyelɔmɔ nunɔba pi na fun,
we Fɔ*, Yawe Yenɔjele le,
li se kala la pye,
na lii keli mbeli nawa kala li
naga li tunmbyeele, poro
mbele pe yen Yenɔjele
yɔn sɛnre yofenne* pe na
gbɛn.

⁸ Na jara wiga kuuru,
Ambɔ wi se fyɛ?
Na we Fɔ, Yawe Yenɔjele liga
para, ambɔ wi yaa soro
mbeli yɔn sɛnre ti yaga
mbayowo?

**Kiti ŋa wi yaa kɔn
Samari ca ki na**

⁹ Yaa ki yari wa Asidɔdi ca
wunluwɔ yinre to naa Ezhipiti tara
wunluwɔ yinre ti ni fɔ:

«Ye ye yɛɛ gbogolo wa Samari*
ca yanwira ti na.

Ye pan yege kafaara nda to naa
ki lejɔlɔgɔ kagala ŋgele ke
wele.»

¹⁰ Yawe Yenɔjele li yo fɔ:

«Samari ca woolo pee kasiŋge
pyewe jɛn.

Pe maa pe yinre ti yinni yaara
nda pɛ shɔ fanɔga na
konaa nda pɛ koli ti ni.»

¹¹ Ki kala na, we Fɔ, Yawe
Yenɔjele pa li yo yɛɛn fɔ:

«Juguye paa paan, mbe pan mbe
tara ti maga.

Samari ca woolo, juguye pe yaa
ye fanɔga ki jɔgɔ,
mbe ye wunluwɔ yinre yaara ti
koli mbe kari ti ni.»

¹² Pa Yawe Yenɔjele li yo yɛɛn fɔ:
«Yege ŋga na simbaala kɔnriɔ*
wi ma sumbyɔ wi
pɔɔɔ shyɛn nakoma wi
nunɔgbokɔngɔ ki wɔ wa
jara wi yɔn ki ni maa shɔ,
Izirayeli woolo mbele pe yen ma
cɛn wa Samari ca, poro
mbele pe yen ma cɛn ma
sanga sinleyaara na konaa
Damasi ca tapiye tiyɔɔnɔ
pe na, pa pe yaa ka pe shɔ
juguye pe kɛɛ ma.»

¹³ We Fɔ, Yawe Yenɔjele, Yenɔjele
na yawa pi ni fuun fɔ li
yo fɔ:

«Yaa nuru, yege sɛnre nda ti yo
Zhakɔbu setirige piile pe
kan fɔ:

¹⁴ «Pilige ŋga ni mi yaa Izirayeli
woolo pe le jɔlɔgɔ
pe kapere nda pɛ pye ti kala na,
mi yaa Beteli ca saraga wɔsara*
ti jɔgɔ.

Saraga wɔsara ti yenɔjele ke yaa
kaari mbe toori tara†.

¹⁵ Yinre nda pɛ kan were sanga
mɛge ni, naa nda pɛ kan
kanga mɛge ni, mi yaa ka
ti ni fuun ti jaanri.

Yinre nda pɛ kan solo ŋgangala
ni, ti yaa ka tɔngɔ.

Yinre tiyɔnɔɔ ti ni fuun ti yaa ka
toori mbe wɔ wa.»

Yawe Yenɔjele lo li yo ma.

4 ¹ Yawe Yenɔjele li yo fɔ:
«Yoro Samari* ca jɛɛle wele,
yoro mbele ye tɔɔɔ paa

†3.14: 2 Wunlu 23.15.

Bazan tara nanεεle pe
 yen,
 ye pyeri ye senre nda mi yaa yo
 ti logo.
 Ye maa yungbɔgɔrɔ fenne pe
 jɔɔ,
 na fyɔnwɔ fenne pe tege,
 naga yuun ye penε pe kan fɔ:
 «Ye pan sinme ni, janjo we wɔ.»

»
²We Fɔ*, Yawe Yenjele li wugu
 li yen kpoyi* yege nga na ki na, ma
 yo fɔ:

«Piliye ya wa na paan, pe yaa
 ka tugurɔn kandɔɔɔ le ye
 na, mbe ye tilele mbe kari
 ye ni,
 mbe ye setirige piile pe tilele
 mbe kari pe ni paa
 yege nga na pe ma kaa
 mbenjele yigi njegejele
 ni we.

³Ye ni fuun nunjba nunjba
 ye yaa ka yiri wa ca ki
 mbogo furugusara ti ni,
 mbaa kee wa ye yee yege.
 Pe yaa ka ye purɔ mbe kari ye
 ni wa Erimɔ yanwiga ki
 yeri.»
 Yawe Yenjele lo li yo ma.

**Izirayeli woolo pe sila yenle
 Yenjele li nagawa senre ti na**

⁴Yawe Yenjele li yo fɔ:
 «Yaa kee wa Yenjele gbɔgɔsaga
 ki ni wa Beteli ca,
 ye saa kapere piin naa fɔnjɔ.
 Yaa kee wa Yenjele gbɔgɔsaga
 ki ni wa Giligali ca,

ye saa ka tari ye kapere ti na.
 Ye saa ye yaayoro ti woo saraga*
 pinliwe pyew,
 yaa kee ye yaga* wi ni pilige
 taanrindaanri pyew.

⁵Saraga nga ye ma wɔ ma
 Yenjele shari†, yaa ki woo
 leve* buru ni, yaa wi sori.
 Yaa nayinme yarikanra wogo ki
 yuun,
 yaa ki yari;
 katugu ko ki ye ndanla, yoro
 Izirayeli* woolo wele.»

We Fɔ, Yawe Yenjele lo li yo ma.
⁶«Ko kala na, mi fun, mi funjo
 wa ye cara ti ni fuun ti ni.
 A yaakara ti jerege ye tara ti
 lagapyew ki ni.
 Konaa ki ni fuun, yee yenle mbe
 sɔngɔrɔ,
 mbe pan na kɔrɔgɔ.»
 Yawe Yenjele lo li yo ma.

⁷«Mi fun mi tisaga ki yigi ye na
 yeyen taanri,
 sanni yarilire konsanga wi sa
 gbɔn.
 Mi tisaga ki yaga ki to ca ka ni,
 ma ka yaga kii to wa.
 Kere ta tisaga ki ta,
 kere ta si tisaga ki ta.
 A ki kere ti yarilire ti waga.

⁸Cara shyen nakoma cara taanri
 woolo la kari ca ka yege
 ni mbe sa tɔnmɔ lagaja
 mbe wɔ.
 Eɛn fɔ, pe sila wɔtɔnmɔ ta mbe
 pe wɔgɔ ki kɔ.

†4.5: Levi 7.13.

Konaa ki ni fuun, yee yenle mbe
sɔngɔɔ,
mbe pan na kɔɔɔɔ.»
Yawe Yenɔele lo li yo ma.

⁹ «Mì ti a ye yarilire ti yen na
waga konaa na fɔnri.
Gbato* wì ye nangɔ kɔlɔɔ yaara
legere jɔɔ, naa ye ɛɛzen*
keere, naa ye figiye* tire
konaa ye oliviye tire ti ni.

Konaa ki ni fuun, yee yenle mbe
sɔngɔɔ
mbe pan na kɔɔɔɔ.»
Yawe Yenɔele lo li yo ma.

¹⁰ «Mì tifeleɛ yama torogo wa
ye sɔɔɔɔ
paa yeɛ ɔga na kila pye faa wa
Ezhipiti tara we.
Mì ti a pè ye lefɔnmbɔlɔ pe gbo
tokobi ni.

A ye juguye pè ye shɔnye pe sho
ye yeri ma kari pe ni.

Wa ye malingbɔɔɔɔ censaga ki
ni, gboolo mbele pe yen
wa,

mì ti a pe nuwɔ pì ye ye ni.
Konaa ki ni fuun, yee yenle mbe
sɔngɔɔ,
mbe pan na kɔɔɔɔ.»
Yawe Yenɔele lo li yo ma.

¹¹ «Mì pele tɔngɔ wa ye sɔɔɔɔ
paa yeɛ ɔga na mɪla Sodɔmu*
naa Gomɔri* cara ti tɔngɔ
we.

A yè piligi ma sho
paa yeɛ ɔga na pe ma
sumboyugo tile maga wɔ
kason.

Konaa ki ni fuun, yee yenle mbe
sɔngɔɔ,
mbe pan na kɔɔɔɔ.»
Yawe Yenɔele lo li yo ma.

¹² «Ki kala na, Izirayeli, mi yaa
ki jɔlɔɔ kala cɛnle li pye
ma na.

Ki kaa pye mi yaa ko pye ma na,
ma yeɛ gbegɛle ma fili mi ɔga
ma Yenɔele na ni. E,
Izirayeli!»

¹³ Wele, Yenɔele lo li yanwira ti
gbegɛle,
ma tifeleɛ ki da.

Lo li maa li nawa kagala ke nari
senwee wi na.

Lo li ma yembinɛ li kanɔga ma
laga ki laga,
na tanri wa tara na yanwira
titɔɔɔɔ ti go na.

Li meɛ koyi ɔga Yawe Yenɔele,
Yenɔele na yawa pi ni
fuun fɔ.

Kunwɔ yurugo ɔga kila kɔ Izirayeli woolo pe kan

5 ¹ Izirayeli* sege woolo, senre
nda mi yaa yo, ki kunwɔ yurugo
ɔga mi yaa kɔ mbe wa ye na, yeɛ
logo.

² Izirayeli woolo pè to paa yeɛ
ɔga na sumboro nana
mbajɛɛn ma kaa to ma ku
we. Wi se yiri naa.

Pe yen le sinlesaga,
lere woro wa mbe pe yirige.

³ Katugu pa we Fɔ*, Yawe
Yenɔele li yo yeɛn fɔ:

«Nambala waga kele (1 000) ka
yiri Izirayeli sege woolo
pe ca nga ni mbe kari
malaga na,
nambala cenme pe yaa ka
songoro ce wa ki ca ki ni.
Nambala cenme ka yiri ca nga
ni, pe ni ke pe yaa songoro
ce.»

⁴ Katugu pa Yawe Yenhele li yen
naga yuun Izirayeli sege
woolo pe kan yeen fo:

«Yaa na lagajaa,
pa ye yaa yinwege ta.

⁵ Yaga kaa kee saa na lagajaa wa
Beteli ca.

Yaga kaa kee wa Giligali ca.
Yaga si kaa kee wa Berisheba ca.
Katugu pe yaa ka Giligali ca
woolo pe koli mbe kari pe
ni kulowo.

Beteli ca ki yaa ka kannga
kataga.

⁶ Yaa Yawe Yenhele li lagajaa,
pa ye yaa yinwege ta.

Na ko si pye, yoro Zhozefu
setirige piile, li yaa ye pe
paa kason yen,

nga ki yaa ye sogo,
fo lere kpe se ta wa Beteli ca
mbege figi.

⁷ Ye ma kaselege ki kannga maga
pye paa yaritorisoro yen,
ma kasinge ki jan tara.

⁸ Yawe Yenhele lo li wonngolo
ngele pe yinri ngonon
gbogbo pire konaa
wonndaanla ke da.

Lo li ma ti yembinε li ma wo,

ma ti laga ki ma laga.

Li ma kogje tonmo pi pye pi ma
pan,

mbe suu wo tara ti na.

Li mεge koyi nga Yawe Yenhele.

⁹ Lo li ma ti jogowo ma gbɔn lere
nga wi yen fannga fo wi na,
konaa ma malaga sigeca ki
tongo.

¹⁰ «Lere nga wi maa yeresaga
kaan kasinge ki yeri wa
kiti konsaga,

ye ma wo panra.

Lere nga wi ma kaselege ki yo
maga filige,

wo yen ma ye mben.

¹¹ Ye maa nii fyonwo fenne pe go
na; pe bile* nga pe kon, ye
maa wa lagala wi na naa
taa.

Ki kala na, yinre tiyonro nda ye
kan sinndeere nda pe te ti
ni,

ye se cen wa ti ni fyew.

Erezen* keere tiyonro nda ye kon,
ye se ka ti duven wa wo.

¹² Katugu mi ye kambasinnde
legere ti jen,

konaa ye kapere legere ti ni.

Ye maa lesinmbele pe jolo;

ye maa yenlegi yarikanra na, na
fyonwo fenne pe tanga
ki shoo pe yeri wa kiti
konsara ti ni.

¹³ Ki kala na, lere nga wi yen
kajenge, wila la para ki
wagati wi ni,

katugu ki wagati wi ma pye
wagati tipee.

14 Yaa kajenge ko lagajaa yaa ki piin,
ye tipege pyewe po yaga, jango
ye yinwege ta;
jango Yawe Yennele, Yennele na
yawa pi ni fuun fo li pye
ye ni kaselege na, paa
yege nga na yaa ki yuun
we.

15 Ye tipege ki panra, kajenge ko
mbe ye ndanla.
Kasinje ko mbe fanja ta wa
ye finliwe pyesara ti ni.
Kona, kana pa Yawe Yennele,
Yennele na yawa pi
ni fuun fo li yaa yoro
Zhozefu setirige piile
mbele ye koro ye yinriwe
ta.

16 «Ki kala na, Yawe Yennele,
Yennele na yawa pi ni
fuun fo, we Fo we, pa wi
yo yeen fo:
Wa katoro ti ni fuun ti ni, naa ca
nawa kongolo ke ni fuun
ke ni, gbelege na yinrigi
na yuun fo: <Yoyi! Yoyi!»
Pe yaa ka kere konfenne pe yeri
kunwo gbelege ki na,
mbe mbele pe kunwo yuuro ti jen
pe yeri paa yungbogo
yuuro koo.

17 Wa ezen keere ti ni fuun
ti ni, pe yaa kaa kunwo
gbelege gbele,
na mi ka ka toro wa ye sogwo
we.»

Yawe Yennele lo li yo ma.

Yawe Yennele li pilige ye

18 Jolgo yen ye wogo, yoro
mbele yaa Yawe Yennele
li pilige ki singi ki pan
we.

Yingi yaa singi Yawe Yennele li
pilige ki pan ki kan ye
yeri?

Ki pilige ki yaa ka pye diwi
pilige.

Yanwa se ka yiri ki pilige ki ni.

19 Ye yaa ka pye paa lere wa yen,
na wila fee jara yege,
a cenge urusi ka si saa fili wi ni;
nakoma a wi saa ye wa wi go,
maa kee ki kan maga jiige
mbogo ki na,

a wogoo suu no.

20 Mi yo Yawe Yennele li pilige
ki yaa ka pye diwi pilige,
yanwa se ka yiri ki pilige ki ni?
Ee, ki yaa ka pye diwi wolo
pilige.

Yanwa se ka yiri.

Izirayeli woolo pe yen na Yennele li gbogo yege nga na, kii yala li yege na

21 Yawe Yennele li yo fo:
«Ye sherege feti piliye yilan
mben, yi kala woro na na.
Ye sherege musaga wi la ko na
na.

22 Na yaga pan mbe saara
sogoworo* naa muwe
saara* wo na yeri,
mi se yenle ti na.

Ye napire nda yè gbegele, a ti
tɔɔ, ma pan mari wɔ na
yeri nayinme saara*,
mi yere woro nari wele.

²³ Ye ye yuuro tinme pi lali na
ni.

Mi woro na jaa mbaa ye ngɔni
magala li nuru naa.

²⁴ Eɛn fɔ ye kaselege ki yaga
ki yiri, paa yegɛ ɲga na
pulugo tɔnmɔ ma kaa na
janri na yinrigi we.

Kasinɲge kila yinrigi paa lafogo
yɛn, ɲga ki se waga.

²⁵ «Yoro Izirayeli sege woolo
wele, yegɛle nafa shyɛn ɲgele yè
pye wa gbinri* wi ni, yaa yaayoro
saara naa muwe saara wɔ na yeri
ki wagati wi ni le? ²⁶ ɲga ye yɛn
na piin nala, na ye yarisunɲgo
Sikuti ɲga ki yɛn ye wunlunaɲa ki
tungu konaa ye yarisunɲgo ɲga ki
yɛn Wɔnnɔ Kiyuni ki ni, to nda ti
yɛn ye kɛɛ yɔnlɔ tunɲgo, yaa pye
na ko piin ki wagati wi ni le? Yège
jɛn ma yo ko sila pye.

²⁷ Ki kala na, mi yaa ye koli mbe
kari ye ni kulowo, fɔ wa
Damasi ca ki puɲgo na.»

Yawe Yenɲele lo li yo ma.

Li meɲge koyi ɲga Yenɲele na
yawa pi ni fuun fɔ.

**Jɔlɔɔ yɛn Izirayeli tara
penjagbɔɔ fenne naa legbɔɔlɔ
pe wogo**

6 ¹ Leele mbele pe yɛn ma cɛn
yeyinɲge na wa Siyɔn* ca
ki ni,

konaa mbele pe jigi wi yɛn ma
cɛn pe na wa Samari*
yanwiga ki na,

jɔlɔɔ yɛn pe wogo.

Jɔlɔɔ yɛn Izirayeli* cengele
teele mbele pe yɛn
cɛnsara konɲbannda ti na
pe wogo,

poro mbele leele pe maa paan
pe kɔɔɔɔ na pe yewe pe
pe saga.

² Ye kari wa Kaline ca ye sa ɲga
kì pye wa ki wele.

Ye yiri le ye kari wa Hamati
cagbɔɔ ki ni.

Ko puɲgo na, ye kari wa Filisiti
tara fenne pe ca Gati ki
ni.

Yege wele na kaa pye ki cara ti
jiti ma we ye wunluwɔ
shyɛn mba pi na,
na kaa si pye pe tara ti gbɔɔɔ ma
we ye woro ti na.

³ Ye yɛn naga lagajaa mbe jɔlɔɔ
pilige ki lali ye yɛɛ ni,
ɛɛn fɔ legbogo kagala koro ye
yɛn na yɔngɔ ye yɛɛ ni.

⁴ Pè sinle lakajanye mbele pè
gbegele solo ɲgangala ni
pe na,

ma sɛnɲgele sangasanga
sinleyaara na.

Wa yaayoro ɲgbelege ki ni,
simbapɛnɛ yirifɔnmbɔlɔ
naa napɛnɛ yirifɔnmbɔlɔ
mbele pè tɔɔ tɔɔ wa
nanɲborɲgo,

poro pe ma wɔ na kuun na kaa.

⁵ Pe maa go fu yuuro koo ngɔni
wi na,
pe maa pe yɛɛ yaan,
paa yege nga na Davidi la pye,
na yarigbɔnrɔ fɔnrɔ
gbegele yɔrɔ woro.

⁶ Pe maa duven wi woo jɛngɛle
ke ni kɛ yinyin,
na pe yɛɛ faa sinme nuwɔ taan
jembe ni.

Ɛɛn fɔ jɔgɔwɔ mba pi yen ma
Zhozefu wunluwɔ pi ni
fuun pi maga mbe to pi
na, ko si pe jori.

⁷ Ki kala na, poro pe yaa yigi
konɔbanmbala, mbe kari
pe ni wa kulowo pi ni.
Ki ka pye ma, pe liwen gbɔɔ naa
pe sɔgɔɔ gbɔɔ li yaa kɔ
mbe wɔ wa.

⁸ We Fɔ*, Yawe Yɛngɛle li wugu
li yɛɛra mege ki na. Yawe
Yɛngɛle, Yɛngɛle na yawa
pi ni fuun fɔ li yo fɔ:
«Zhakɔbu setirige piile pe yɛɛ
gbɔgɔwɔ kapyegele kànlà
mben.

Pe wunluwɔ yinre ti kala lii na
ndanla.

Mi yaa ca ko naa ki nawa yaara
ti le ki juguye pe kɛɛ.»

⁹ Na go nga woolo ka koro leele
kɛ, poro fun pe yaa ka ku. ¹⁰ Na
gboo wi lere wa ka pan mboo le wa
go ki ni, mbe yiri wi ni mbe yo wi
yaa saa sogo†, na kiga yala lere wa
yen wa go yege, wi yaa ka wo yewe
mbe yo fɔ: «Lere wa yen wa ma ni
naa le?» Pa ko fɔ wo yaa wi yɔn
sogo mbe yo fɔ: «Ayoo, lere woro
laga.» Kona, nga wì ku wi lere wi
yaa wi pye mbe yo wi pyeri, katugu
kii daga pe Yawe Yɛngɛle li mege ki
yeri.

¹¹ Wele, Yawe Yɛngɛle li yen na
konɔ na kaan li na:

Li yaa ka yunɔgbɔrɔ ngbɔrɔ ti
jaanri, mbe yumbigile ke
pye yumbara.

¹² Yege logo ma yo shɔnye pe
maa fee yaannguro na le?

Lere maa fali ti na falinere
capige ni le?

Ɛɛn fɔ, yè kaselege ki kannga
maga pye paa shɔnrɔ
yen, ma kasinngɛ ki tɔnli
wi kannga maa pye paa
yaritorisoro yen.

¹³ Lodebari† ca nga yè ya ki ni, ye
yen na yɔgɔri ko kala na, na yuun
fɔ: «Ye sigi jen mbe yo we yɛɛra
fannga ko kì ti we Karinayimu† ca

†6.10: Ki verise nga wi senre ti woro ma filige. Ki yaa pye Amosi wi yen na para tara to yegewe senre na, mba pi yaa ka ti lelegere mbe ku fɔ pe se ka wagati ta mbe gboolo pe le. Ko yaa ki kan paa gboolo pe sori. Yege o yege, Yɛngɛle senre yofɔ wi yen na nga yuun mbege filige, ko yen fɔ legbogo ki yaa ka legɛ fɔ mbele pe yaa ka koro go na, pe se ka ya mbe gboolo pe le.

†6.13: Eburu senre ti ni, Lodebari kɔrɔ wowi nga fɔ yaraga ma.

†6.13: Eburu senre ti ni, Karinayimu kɔrɔ wowi nga fɔ yawa.

ki sho wi le?»¹⁴ Ki kala na, ye wele, mi ŋa Yawe Yenŋele, Yenŋele na yawa pi ni fuun fɔ̀ m̀i yo fɔ̀: «Yoro Izirayeli sege woolo wele, mi yaa cɛnle la yirige mbe wa ye na. Pe yaa ka ye jɔ̀ɔ, mbege le wa Hamati ca yɔ̀n ki na fɔ̀ sa gbɔ̀n wa Araba* tara lafogo ki na.»

YARIYANRA NDA AMOSI WILA YAN

7--9

**Yariyanga koŋgbanŋa
ŋga Amosi wila yan: Gbatɔ̀ kala**

7¹ We Fɔ̀*, Yawe Yenŋele làa yariyanga ŋga naga na na, koyi ŋga yeɛn. Ye wele, làa gbatɔ̀* legere yirige, yan ŋga pe ma kɔ̀n wunlunaŋa wi kan ki kɔ̀nŋɔ̀ɔ, sanga ŋa ni yan ki nuru na fiin naa fɔ̀nŋɔ̀ we. ²Naa gbatɔ̀ wila kaa yan ŋga wa tara ti ni ki ka maga kɔ̀ sanga ŋa ni, a m̀i sho fɔ̀: «We Fɔ̀, Yawe Yenŋele, mi yen nɔ̀ yenri, ma we kala yaga! Nakoma Zhakɔ̀bu woolo pe yaa baro mele, poro mbele pè kologo we?»

³ Ki pye ma, a Yawe Yenŋele li sili jatere wi kanŋga ma sho fɔ̀: «Ko se pye naa.»

**Yariyanga shyen wogo
ŋga Amosi wila yan: Kasɔ̀n kala**

⁴ We Fɔ̀, Yawe Yenŋele làa yariyanga ŋga naga na na naa, koyi ŋga yeɛn. Ye wele, we Fɔ̀,

Yawe Yenŋele làa kasɔ̀n tirige mbe kiti kɔ̀n ki ni. A ki kasɔ̀n k̀i kɔ̀gɔ̀je gbɔ̀ɔ ŋa wa tara ti nɔ̀gɔ̀ wi tɔ̀nmɔ̀ pi waga. Kila pye na Izirayeli* tara ti sori. ⁵Kona, a m̀i sho fɔ̀: «We Fɔ̀, Yawe Yenŋele, mila ma yenri, maga yerege ma! Nakoma Zhakɔ̀bu woolo pe yaa la baro mele, poro mbele pè kologo we?»

⁶ A Yawe Yenŋele li sili jatere wi kanŋga. We Fɔ̀, Yawe Yenŋele, a li sho fɔ̀: «Ko fun ki se pye naa.»

**Yariyanga taanri wogo
ŋga Amosi wila yan:
Taanlamana li kala**

⁷ Kona, we Fɔ̀ Yenŋele làa yariyanga ŋga naga na na naa, koyi ŋga yeɛn. Ye wele, we Fɔ̀ wila pye ma yere mbogo na, ŋga k̀i yiri ma kari naayeri. Mbogo sinmana la pye wi keɛ. ⁸ A Yawe Yenŋele li silan pye fɔ̀: «Amosi, yinŋi maa yaan?»

A m̀i sili yɔ̀n sogo ma yo fɔ̀: «Mbogo sinmana li.»

A Yawe Yenŋele li sho fɔ̀: «Wele, mi yaa na mbogo sinmana li taga Izirayeli, na woolo pe na mbe pe taanla mbe wele, na kaa pye pe sin. Mi se pe kala yaga fyew. ⁹Izaki setirige piile pe maa Yenŋele li gbogo tinndiye mbele na, pe yaa ka jɔ̀gɔ̀ mbe wɔ̀ wa. Izirayeli woolo pe sheryinre* ti yaa ka tɔ̀ngɔ̀ mbe wɔ̀ wa. Mi yaa ka yiri wunlunaŋa Yerobowamu wi go woolo pe kɔ̀rɔ̀gɔ̀ tokobi ni.»

**Amosi naa saraga wɔfɔ
Amaziya wi ni pe kala**

¹⁰ Kona, a saraga wɔfɔ* Amaziya ŋa wila pye wa Beteli ca, wì si tunŋgo torogo wa Izirayeli tara wunlunaŋa Yerobowamu wì yeri, ma yo fɔ: «Amosi wì yɔn le ma na laga Izirayeli woolo pe sɔgɔwɔ. Tara woolo pe se ya mboo senyoro ti kun pe yɛɛ ni, ¹¹ katugu pa Amosi wì yo yɛɛn fɔ:

«Pe yaa Yerobowamu wì gbo tokobi ni,
mbe Izirayeli woolo pe koli mbe kari pe ni kulowo, mbe lali pe tara ti ni.» »

¹² A Amaziya wì si Amosi wi pye fɔ: «Kari ma wɔ laga, mboro yariyanra yanfɔ ŋa we. Fe ma kari wa Zhuda tara. Ma saa nii wa, maa Yenŋele yɔn senre ti yuun wa ma. ¹³ Eɛn fɔ maga ka koro mbaa Yenŋele li yɔn senre ti yuun laga Beteli ca, katugu wunlunaŋa wo sherigo yi, wunluwɔ go yi.»

¹⁴ A Amosi wì si Amaziya wì yɔn sogo ma yo fɔ: «Mi woro Yenŋele yɔn senre yofɔ*, mi si woro Yenŋele yɔn senre yofenne pe fɔrɔgɔfenne* wo wa. Eɛn fɔ, mi yɛn yaayoro korofɔ, mi maa na yɔn suro ti taa na yinrigi wa sikomɔri* tige pire to ni. ¹⁵ Eɛn fɔ, Yawe Yenŋele lilan le mala wɔ wa yaayoro ti puŋgo na, ma yo mbe saa Yenŋele li yɔn senre yuun Izirayeli, li woolo pe kan. ¹⁶ Yawe Yenŋele li senre ti logo koni, mboro ŋa mà yo fɔ mi ka ka Yenŋele li yɔn senre yo Izirayeli

woolo pe wogo na konaa mbe para mbe wa Izaki setirige piile pe na we. ¹⁷ Nda mà yo ti kala na, Yawe Yenŋele li yɛn naga yuun ma kan fɔ:

«Ma jɔ wi yaa kaa nanjara piin wa ca nawa.

Pe yaa ka ma pinambiile naa ma sumborombiile pe gbo tokobi ni.

Pe yaa kɔɔn kɛere ti taanla taanlamana ni, mberi yɛɛle.

Mboro jate pe yaa kɔɔn gbo tara ta yɛge ni.

Pe yaa ka Izirayeli woolo pe koli mbe kari pe ni kulowo, mbe lali pe tara ti ni.» »

**Yariyanga tijere wogo
ŋga Amosi wila yan: Kanja pige
yenle nunŋba tige pire ni**

8 ¹ We Fɔ*, Yawe Yenŋele làa yariyanga ŋga naga na na naa, koyi ŋga yɛɛn. Ye wele, mɪla kanja pige yenle yan tige pire ni nda tì pe. ² A Yawe Yenŋele li silan yewe ma yo fɔ: «Amosi, yinŋi maa yaan?»

A mì sili yɔn sogo ma yo fɔ: «Kanja pige yenle nunŋba kanga tige pire ni, nda tì pe.»

Kona, a Yawe Yenŋele li sho fɔ: «Izirayeli*, na woolo pe kɔsanga wì gbɔn. Mi se pe kala yaga naa fyew.

³ Ko pilige ko ni, yuuro nda ti maa koo wa wunluwɔ go ki ni, ti yaa kanŋga mbe pye kunwɔ gbeere. Mi ŋa ye Fɔ, Yawe Yenŋele muwi mì yo ma. Katugu gboolo pe yaa ka lege lagapyew. Pe yaa ka pyeri mbaa pe waa lagapyew.»

**Izirayeli woolo pe wunluwa
pi jɔgɔ kala**

⁴ Yoro mbele ye maa fyɔnwɔ
fenne pe yuun laga tara ti
ni,
na mbele pe yen yunɔgbɔgɔrɔ ni
pe tɔnri, yege senre nda ti
logo.

⁵ Ye maa yuun fɔ: «Yevɔnɔgɔ feti
wi yaa kɔ wagati wiwiin,
janɔgo we ta waa we bile* wi
perɛ?

Cɛnpilige* ki yaa kɔ wagati
wiwiin,
janɔgo we ta we we yarilire
bondoolo pe yengɛle?»

We yaa tiwiyaraga ki kologo,
mbe yaara ti sɔnɔgɔ ki nɔgan,
mbe we culoye* pe gbɔn mbe pe
piri mbaa leele pe nii.

⁶ Mbele pe yen yunɔgbɔgɔrɔ ni,
we yaa pe lɔ penjara na mbe pe
pye kulolo,
mbe fyɔnwɔ fenne pe suru kulolo
sawira na.

We yaa ka we bile sifege ki perɛ
yerɛ.

⁷ Yawe Yenɔɔle na Zhakɔbu wi
maa wi yerɛ gbogo li kala
na, li wugu ki na ma yo
fɔ:

«Mi se fege pe kapyege ka kpe
na.

⁸ Ki kala na, tara ti yaa ka yege.
Tara na woolo pe yaa kaa kunwɔ
gbelege gbele.

Tara ti ni fuun ti yaa ka yiri paa
Nili gbaan wi yen.

Ti yaa ka yiri mbe tigi paa
Ezhipiti tara gbaan wi
yen.

⁹ We Fɔ, Yawe Yenɔɔle li yo fɔ:
Ko pilige ko ni, mi yaa ti
yɔnlɔ ki to yɔnlɔfugo na.
Mi yaa ti diwi mbe ye laga tara
ti lagapyew ki ni yɔnlɔ
na.

¹⁰ Mi yaa ye sherege fetiye
pe kanɔga mbe pe pye
kunwɔ gbelege,
mbe ye yuuro ti kanɔga mberi
pye yunɔgbɔgɔrɔ senre.
Mi yaa ti ye ni fuun ye kunwɔ
yaripɔrɔ le wa ye senɔɔle
ke ni, mbe ti pe ye yinre
ti kulu.

Mi yaa kunwɔ kayanɔga le tara
woolo pe ni
paa yege nɔga na pinambyɔ
nunɔga pe ka ku ki ma
pye we.

Ki kɔsaga ki yaa pye
nandangawa pilige.»

¹¹ We Fɔ, Yawe Yenɔɔle li yo fɔ:
«Piliye ya wa na paan, mi yaa
funɔgo wa laga tara ti ni.

Ki funɔgo ki se ka pye yaakara
lama kala na,
ki wɔgɔ ki se ka pye tɔnmɔ lama
kala na,

ɛɛn fɔ Yawe Yenɔɔle li senre ti
logowo funɔgo naa wɔgɔ
kala li.

¹² Pe yaa kaa yanri la toro faa
kɔɔɔjeye pe sɔgɔwɔ,

mbe yiri yɔnlɔparawa kameŋge
kɛɛ yeri mbe kari yɔnlɔ
yirisaga yeri.

Pe yaa kaa kee mbaa paan, mbaa
Yawe Yenŋele li senre ti
lagajaa,

ɛɛn fɔ pe se kari yan.

¹³ Ko pilige ko ni, sumbonɔ
tiyɔnlɔ poro naa
lefɔnmbɔlɔ pe ni,
pe fanŋga ki yaa ka kɔ pe ni
wɔgɔ ki kala na.

¹⁴ Mbele pe maa wungu Samari
ca yarisunŋgo ki na,
na yuun fɔ: «Dan ca
yarisunŋgo ki koro
yinwege na!»

naga fɔ: «Sherege ŋga ki maa piin
wa Berisheba ca, ki koro
wa suyi!»

Pe pe ni fuun pe yaa ka toori,
wa kpe se ka ya yiri naa.»

Yariyanga punŋo wogo ŋga Amosi wila yan

9 ¹ Kona, a m̀ si Yawe Yenŋele li
yan li yere wa saraga wɔsaga*
ki na. A li sho fɔ:

«Sherigo gbɔgɔ* tiyagala ke
gona tɔnyaara ti gbɔn,
janŋo go ki yeyɔnrɔ shɔnye pe
yegeyege.

Mari yaari mari wo leele pe ni
fuun pe yinre ti na.

Mbele ka koro go na pe ni, mi
yaa ti pe pe gbo tokobi ni.

Ali nunŋba wo se ya fe pe ni, wa
kpe se shɔ pe ni.

² Ali na paga sa ye wa kuulo
tara*, mi yaa pe tilele

mbe pe wɔ wa na kɛɛ ki
ni.

Ali na paga lugu mbe kari wa
yenŋele na, mi yaa pe
tirige.

³ Ali na paga sa lara wa Karimeli
yanwiga ki go na,
mi yaa sa pe lagaja wa mbe pe
yigi.

Ali na paga lara na na wa kɔgɔje
wi nɔgɔ,
mi yaa konɔ kan wɔgɔ ki yeri ki
sa pe nɔɔri wa.

⁴ Ali na paga kari pe ni kulowo
wa pe juguye pe yeri,
mi yaa ti pe pe gbo tokobi ni wa.
Na yege ki yaa pye pe na, mbe
jɔlɔgɔ wa pe na,
ki se pye pe na mbe kajenŋe pye
pe kan.

⁵ We Fɔ*, Yawe Yenŋele na yawa
pi ni fuun fɔ liga jiri tara
ti na, ti ma yege.

Tara na woolo pe maa kunwɔ
gbelege gbele.

Tara ti ni fuun ti ma yiri
paa Nili gbaan tɔnmɔ pi yen,
mbe si to paa Ezhipiti tara gbaan
tɔnmɔ pi yen.

⁶ Yawe Yenŋele lili cɛnsaga ki
kan wa yenŋele na,
mɛɛ naayeri wi tege tara ti go
na.

Li ma kɔgɔje tɔnmɔ pi yeri maa
wo tara ti na.

Li mɛge koyi ŋga Yawe Yenŋele.»

Kiti kɔngɔ ŋga ki sin

⁷ Yawe Yenŋele li yo fɔ:

«Izirayeli* woolo, ye woro
yaraga ka na yege na mbe
we Etiyopi* tara woolo pe
na.

Mi yoro Izirayeli woolo ye yirige
wa Ezhipiti tara
paa yege nga na mila Filisiti
tara fenne pe yirige wa
Kafitōri tara, konaa ma
Siri tara fenne pe yirige
wa Kiri tara.

⁸ Ye wele, mi ŋa ye Fɔ, Yawe
Yenŋele, ki wunluwɔ mba
pi yen kajɔɔɔ pyefɔ, na
yege yen pi na.

Mi yaa pi tɔngɔ mboo wɔ laga
tara ti ni.

Konaa ki ni fuun, mi woro na jaa
mbe Zhakɔbu woolo pe ni
fuun pe tɔngɔ.»

Mi ŋa Yawe Yenŋele, muwi m̀i
yo ma.

⁹ «Ye wele, mi yen na konɔ kaan,
fɔ pe Izirayeli woolo pe
yuguyugu wa cengele
sanŋgala ke ni fuun ke
sɔɔwɔ, paa yege nga
na pe ma kaa shɔɔɔɔ le
kenme ma ke jele we[†],
ali yaanŋumbile nunŋba lo se
to tara.

¹⁰ Ee, kapere pyefenne mbele pe
yen wa na woolo pe ni,
tokobi wi yaa ka pe gbo,
poro mbele pe maa yuun
fɔ: «Jɔɔɔ se yɔngɔ we ni,
ki se si gbɔn we na.» »

**Yenŋele li yɔn fɔɔ le mbe sɔngɔɔ
Izirayeli woolo pe ni wa pe tara**

¹¹ Yawe Yenŋele li yo fɔ:

«Ko pilige ko ni, mi yaa Davidi
wi paraga go* ŋga kila
toori ki yirige, mbege kan
naa fɔngɔ.

Mi yaa kaga jeenrisara ti gbegele
mberi tɔn,

mbege jɔɔsara ti gbegele,
mbege yirige mbege
yerege,

mbege kan naa fɔngɔ paa yege
ŋga na kila pye faa we;

¹² jango pe Edɔmu cenle woolo
mbele pe yaa ka koro go
na pe tara ti shɔ peri ta
naa,

konaa cengele ŋgele fuun na
mege ki yen na yinri ke
na ke tara ti ni.

Mi ŋa Yawe Yenŋele, muwi m̀i
yo ma, mi yaa sigi pye
mbege yɔn fili.»

¹³ Yawe Yenŋele li yo fɔ:

«Ye wele, piliye ya wa na paan,
ŋa wila wari, wiga kɔ, kii
yaa mɔ yarilire kɔnfɔ wi
yaa taga wi na,

ŋa wila erɛzen* pire ti tangala
nari tɔnmɔ pi woo, wiga
kɔ, kii yaa mɔ yarilire
lugufɔ wi yaa taga wi na.

Kona, duven fɔngɔ wi yaa kaa
fuun wa yanwira ti na,
wi yaa kaa fuun mbe yiri wa
tinndiye pe ni fuun pe na.

[†]9.9: Kila pye pe ma yarilire pire ti le kenme gbɔɔ ni, mberi jele mbe yaanŋumbire
nda ti pinle ti ni ti wɔ wa ti ni.

¹⁴ Mi yaa ka Izirayeli, na woolo
pe sጋngጋጋ mbe pe wጋ wa
kulowo pi ni.

Pe yaa ka pe cara nda tጋ yaari ti
kan naa fጋጋጋ, mbe cጋn
wa ti ni.

Pe yaa ka ɛɛzጋn tiire sanri naa
fጋጋጋ mbe kaa ti duven
wi woo.

Pe yaa ka nanጋጋ kጋጋጋ kጋn mbe
tire sanri wa ti ni, mbe
kaa tige pire ti kaa.

¹⁵ Mi yaa pe tenጋe naa fጋጋጋ
wa pe tara.

Tara nda mጋ kan pe yeri, pe se
ka pe purጋ mbe pe yirige
wa ti ni naa fyew.»

Mi ጋa Yawe Yጋጋጋጋ, ma Yጋጋጋጋ
le, muwi mጋ yo ma.